

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/240954,Zarzuty-dla-bylego-podporucznika-Sil-Zbrojnych-PRL-w-sprawie-zbrodni-z-czasow-st.html>
22.04.2026, 19:14

Zarzuty dla byłego podporucznika Sił Zbrojnych PRL w sprawie zbrodni z czasów stanu wojennego

Były podporucznik Sił Zbrojnych PRL jest podejrzany o bezprawne użycie broni palnej wobec osób protestujących 17 grudnia 1981 roku w Gdańsku przeciwko wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego.

22.04.2026

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie postanowił o przedstawieniu zarzutu byłemu podporucznikowi Sił Zbrojnych PRL (obecnie kapitanowi) Bolesławowi P., który 17 grudnia 1981 roku w Gdańsku, pełniąc służbę patrolową przy budynku tamtejszego Komitetu Wojewódzkiego PZPR, używając broni palnej w postaci karabinka automatycznego kbk AK, prowadząc ogień ciągły, oddał co najmniej 45 wystrzałów pociskami bojowymi w kierunku węzła komunikacyjnego „Hucisko”, gdzie zgromadziły się osoby protestujące przeciwko wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego, biorąc w ten sposób udział w pobicich demonstrantów dokonanych przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz narażając na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia i zdrowia wiele osób. W wyniku tych działań dwudziestolatek Antoni Browarczyk doznał śmiertelnej rany postrzałowej głowy, a trzy inne osoby ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Czyny zarzucone podejrzanemu Bolesławowi P. są zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 15.

Z ustaleń poczynionych w śledztwie wynika, że 17 grudnia 1981 roku, w Gdańsku, w godzinach popołudniowych, ppor. Bolesław P. dowodził wojskowym transporterem opancerzonym „Skot”, który wraz z 11 żołnierzami służby zasadniczej z JW. 3749 w Elblągu został skierowany do ochrony Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Gdańsku przed ewentualnymi działaniami uczestników protestu społecznego przeciwko wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego, który miał miejsce w okolicach tego budynku.

Około godz. 16.30, gdy demonstranci zbliżyli się do budynku KW PZPR na odległość 80 metrów, ppor. Bolesław P. podjął samodzielnie decyzję o użyciu broni palnej wobec demonstrantów. Poleciał podległym mu żołnierzom opuścić transporter opancerzony i ustawił ich w szyku na ulicy. Następnie odebrał jednemu z szeregowych żołnierzów kbk AK oraz dwa magazynki załadowane pociskami bojowymi, po czym wszedł na torowisko tramwajowe przed ustawiony tam kordon funkcjonariuszy MO i opierając broń o płot rozdzielający tory tramwajowe oddał kilka serii wystrzałów w kierunku skrzyżowania „Hucisko”. Po opróżnieniu pierwszego magazynka z pociskami, podpiął do karabinka drugi pełny magazynek z pociskami i kontynuował ostrzał. Przerwał ogień po wystrzeleniu co najmniej 45 pocisków.

Na takie działania ppor. Bolesława P. zareagowało wówczas pięciu funkcjonariuszy Kompanii Konwojowej KWMO w Gdańsku, których zadaniem była także ochrona budynku KW PZPR. Przyłączyli się do „akcji” zainicjowanej przez podejrzanego i bez rozkazu, z własnej inicjatywy, zaczęli oddawać strzały seriami z posiadanych pistoletów maszynowych PM-43 w kierunku skrzyżowania „Hucisko” i przylegającego doń parku.

Należy zaznaczyć, że pokrzywdzeni nie stwarzali żadnego zagrożenia dla życia i zdrowia funkcjonariuszy. Antoni Browarczyk otrzymał śmiertelny w skutkach postrzał w głowę z odległości ponad 200 metrów, drugi z pokrzywdzonych doznał rany postrzałowej nogi pociskiem wystrzelonym z podobnego dystansu, kolejny otrzymał postrzał w plecy, zaś czwartą osobą, która doznała obrażeń było piętnastoletnie dziecko wracające z ojcem z zakupów.

W toku śledztwa Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie ustalono dane wszystkich funkcjonariuszy, którzy 17 grudnia 1981 roku w Gdańsku bezprawnie użyli broni palnej wobec demonstrantów.

Z sześciu z nich żyje Bolesław P. - żołnierz zawodowy, podporucznik (obecnie kapitan), który użył broni jako pierwszy, pozostali, tj. funkcjonariusze MO, zmarli w latach 2011-2019, co stanowi ujemną przesłankę procesową do prowadzenia śledztwa w przedmiocie ich udziału w tragicznym w skutkach zdarzeniu.

Postępowanie karne, prowadzone przez prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie, swoim zakresem objęło nie tylko okoliczności spowodowania śmierci Antoniego Browarczyka oraz obrażeń ciała innych osób. Prokurator badał także kwestie związane z utrudnianiem postępowania karnego w tej sprawie oraz sposobem prowadzeniem śledztwa przez Prokuraturę Marynarki Wojennej w 1981 i 1982 roku. Ujawniono okoliczności jednoznacznie wskazujące, że w czasie postępowania karnego dopuszczono do utraty kluczowych dla wyjaśnienia tej sprawy dowodów, ponadto - mimo istnienia obiektywnych możliwości - zaniechano przeprowadzenia ważnych czynności procesowych i zakończono postępowanie karne, co doprowadziło do uniknięcia odpowiedzialności karnej przez sprawców bezprawnych działań.

Jako przykłady rażących zaniechań Prokuratury Marynarki Wojennej wskazać należy brak zabezpieczenia broni palnej użytej 17 grudnia 1981 roku przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i ppor. Bolesława P. oraz całkowite pominięcie w śledztwie okoliczności związanych z jego udziałem w tym zdarzeniu.

Poruszające jest, że powodem odstąpienia od natychmiastowego zabezpieczenia broni palnej była, między innymi, prośba skierowana do Prokuratury Marynarki Wojennej przez Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w Gdańsku cyt.: „aby z pobraniem broni wstrzymać się do czasu kiedy ruszy stocznia, tj. 04.01.1982r., z uwagi na wpływ tego faktu na postawy funkcjonariuszy”.

Śledztwo Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie wykazało, że z pięciu prokuratorów Prokuratury Marynarki Wojennej, wykonujących czynności służbowe w śledztwie o pozbawienie życia Antoniego Browarczyka trzech zmarło w latach 2008-2021, co uniemożliwia kontynuowanie śledztwa w tej części, natomiast dwóch z nich jest obecnie odpowiednio - sędzią sądu okręgowego w stanie spoczynku i prokuratorem byłej prokuratury apelacyjnej w stanie spoczynku. Co do tych dwóch osób postępowanie karne będzie zatem kontynuowane.

Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
Warszawa, 22 kwietnia 2026 r.

[Poprzedni Strona](#)

